

Luovan talouden kehittämishaasteet

RYSÄ goes Luova Suomi

16.10.2012, Mikkeli

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Taustaa luovan talouden kehittämisessä

- Suomessa tehty 1990-luvulta saakka luovan talouden kehittämiseen tähtäävää työtä (kulttuuri- ja sisältöteollisuus, luovat alat)
- sekä opetus- ja kulttuuriministeriö että työ- ja elinkeinoministeriö ovat olleet aktiivisia ja tehneet pitkään yhteistyötä
- Suomi yksi edelläkävijöitä EU-tasolla
- toisaalta paljon erilaisia työryhmiä, ei riittävää koordinaatiota jne.
- vielä matkaa luovan talouden mahdollisuuksien hyödyntämiseen

Taustaa luovan talouden kehittämisessä

- Luovat alat Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa vahvasti, mm. –
 - painopistealueissa (Kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen)
 - sekä kulttuuri- ja elinkeinopolitiikan osuuksissa

Taustaa luovan talouden kehittämisessä

- Hallitusohjelmaan ja sen strategiseen toimeenpanosuunnitelmaan on luovien alojen ja luovan talouden edistämisen osalta kirjattu seuraavat kärkihankkeet:
 - Uudistetaan kansallinen muotoiluohjelma (*TEM, OKM*).
 - Luova talous työssä –hanke (*OKM, TEM*).
 - Kulttuuriyrittäjyyttä ja luovien alojen työpaikkojen syntymistä tuetaan ja vahvistetaan luovien alojen elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia mm. tuote- ja palvelukehityksen avulla (*TEM, OKM*).
 - Selvitetään mahdollisuus perustaa luovan talouden kehittäjätoimija ja ministeriöiden välinen luovan talouden koordinaatioelin (*TEM, OKM*).
 - Kulttuurivientiä ja luovien alojen markkinointiosaamista edistetään (*TEM, OKM*).
 - Palvelu- ja luovien alojen yritysten toimintaedellytyksiä parannetaan perustamalla Finnvera Oyj:n yhteyteen pääomasijoitusrahasto tai -ohjelma (*TEM, VM, OKM*).
 - Luovilla aloilla toimivien aseman parantamiseksi selvitetään poikkihallinnollisesti työ- sosiaaliturva- ja verolainsäädännön uudistustarve (*OKM, TEM, STM, VM*).

Opetus- ja kulttuuriministeriö luovan talouden edistäjänä

- Valtion kulttuuripolitiikan tavoitteita: luovuuden, moninaisuuden ja osallisuuden edistäminen
- Valtioneuvosto ohjaa kulttuuripolitiikan toteutumista lainsäädännön, hallitusohjelman, talousarvion ja muiden linjausten avulla
- **Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa kulttuuripolitiikan toteuttamisesta, mikä muodostaa perustan luovalle taloudelle**
- Taiteen ja kulttuurin toimialan määrärahat vuosittain noin 400 miljoonaa euroa
- Suuri osa rahoituksesta (noin 80%) kohdentuu kulttuurin perustan tukemiseen (mm. kansallisille kulttuuri- ja taidelaitoksille avustuksina)
→ kulttuurin perustan vahvistaminen tukee myös luovaa taloutta, luovien alojen yritystoimintaa ja kulttuuriyrittäjyyttä

Opetus- ja kulttuuriministeriö luovan talouden edistäjänä

- Taiteen ja kulttuurin keskeisimmät sisällölliset tavoitteet valtion talousarviossa 2012
 - **Kulttuurin perustan vahvistaminen**
 - **Luovan työn tekijöiden toimintaedellytysten parantaminen**
 - **Kaikkien väestö- ja kansalaisryhmien kulttuuriosallistumisen edellytysten lisääminen**
 - **Kulttuurin ja luovan talouden edistäminen**

Luovan talouden haasteet

- **Luovien alojen yrityksille tyypillistä:**
 - mikroyrityksiä ja itsensä työllistäviä
 - toisaalta myös suuria yrityksiä, jotka muodostavat merkittävän osan liikevaihdosta
 - keskisuuret yritykset puuttuvat
 - yrityksissä työskenteleville ihmisille sisältö usein olennaisempaa kuin kaupallisuus
 - motivaatio yritystoimintaan vaihtelee
 - päättäjät ja kehittäjät voivat yhä nähdä kliseen: taiteilijan, jolla ei ole riittävää liiketoimintaosaamista
 - digitalisoituminen on muuttanut tuotantoa ja kulutusta
 - yritykset suunnittelevat taloutta lyhytjänteisesti
 - rahoittajat kaihtavat riskinottoa taantuman aikana, toisaalta luovien alojen toimijat pelkäävät menettävänsä hallinnan omaan toimintaan jne.
 - **Lähde: The entrepreneurial dimension of the cultural and creative industries, Utrecht School of the Arts, K2M ltd, Eurokleis S.r.l., 2011**

Luovan talouden toimia EU-tasolla

- **OMC-työryhmien työskentely**
- **European Creative Industries Alliance**
- **The European Design Innovation Initiative**
- **Luova Eurooppa –ohjelma**
- **Komission tiedonanto luovista aloista**
- **2014+**

Kehittämislinjauksia Suomessa

- poimintoja Luovuudesta kasvua ja uudistumista -raportista

- **Osaamisen kehittäminen**

- Koulutuksen sisältöjä ja laatua kehittämällä kaikilla asteilla on varmistettava ajantasaisesti osaavan työvoiman saatavuus luovan talouden monialaisessa kentässä
 - luovan talouden monialaiset opinnot ja tutkinnot
 - täydennyskoulutus, mm. markkinointi, palveluiden ja tuotteiden laatu ja hinnoittelu
 - ajantasainen aikuiskoulutustarjonta ja näyttötutkinnot
 - opettajien työelämäjaksot

- **Tietoperustan parantaminen**

- Luovien alojen tietopohjaa parannetaan politiikka-alueiden käyttöön ja ohjauksen tueksi
 - luovien alojen toimialapäällikkö
 - viestinnän ja verkostojen aktiivinen hoitaminen ministeriöiden yhteistyönä
 - tutkimustiedon tuottaminen (mm. luova osaamisen lisäarvo)

Kiitos!

Lisätietoja:

kirsi.kaunisharju@minedu.fi